

Haugesund
kommune

Skolebiblioteket som utjevningsarena

Kommunal satsing i Haugesund kommune

Haugesund
kommune

Info om kommunen

- Innbyggertall 2023: 38023 innbyggere
- 13 skoler fra 9 - 580 elever
- Betjent bibliotek fra 3- 12 timer pr uke til skolebibliotek

Bakgrunn for ny satsing

- Haugesund kommune på ROBEK-lista, statlig kontroll av kommuneøkonomien
  - Bare lovpålagte oppgaver prioritert
  - Utdaterte skolebibliotek etterhvert
  - Ulik standard fra skole til skole
  - Politisk initiativ
    - Etter initiativ fra folkebiblioteket
    - Tverrpolitisk enighet
    - 2019 kommunaldirektør bedt om å utrede opprettelse av skolebibliotekkoordinatorstilling.
-

Politiske vedtak

- En fornyet satsing på skolebibliotek ble politisk vedtatt i 2020
- Fast stilling som skolebibliotekkoordinator i 2021, lagt inn under folkebiblioteket
- Bevilgning av investeringsmidler på 2,7 millioner til bøker og utstyr på skolebibliotekene

Skolebibliotekplan

«Det er et mål at alle elever i Haugesundskolen skal ha et likeverdig skolebibliotektilbud. Skolebibliotekene har i senere år blitt nedprioritert på grunn av innsparinger i skolesektoren, men nå har politikerne vedtatt en ny satsning på skolebibliotek. Det er gitt økonomisk støtte til en ny skolebibliotekkoordinator og innkjøp av nye utlånsmaskiner til skolebibliotekene. Det åpnes opp for et tett og nært samarbeid mellom Folkebibliotek og skolebibliotek. Skolebibliotekarere og pedagoger skal bruke skolebiblioteket aktivt i undervisningen for å oppnå målene i LK20.»

S4 skolebibliotekplanen for Haugesundskolen

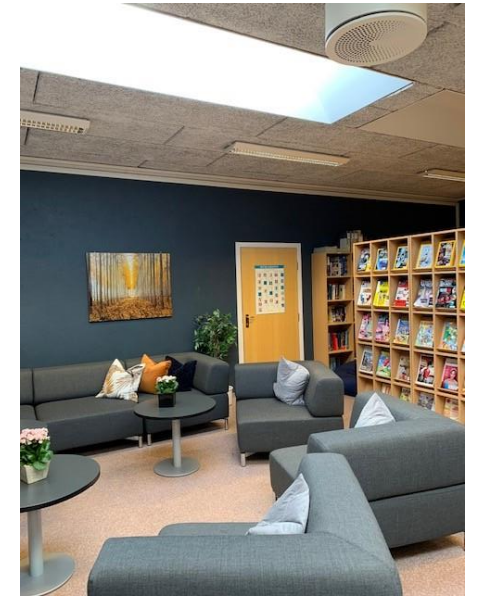

Utjevningsmandat

«Det er store forskjeller når det gjelder hvilken tilgang barn har til både litteratur og ulike digitale nettressurser som lydbøker og e-bøker, spill m.m. hjemme. Et godt skolebibliotek kan derfor bidra til sosial utjevning, nettopp fordi at alle barn som går på skolen får tilgang dette.»

Forord Skolebibliotekplan s 3

Lesing og lesevaner

- Det er en klar sammenheng mellom familiens sosioøkonomiske status og elevenes leseprestasjon.
- Forskning viser at positive holdninger til lesing og gode lesevaner er nøkkelfaktorer for å fremme leseforståelsen (ForeningenLes! <https://foreningenles.no/forsterket-innsats-for-sosial-utjevning-og-mobilitet>)
- Bystyret i Haugesund: Språk- og leseferdigheter svært viktige for integrering og deltakelse i samfunnet, samt for utdanning og arbeidsliv.

•)

Kickstart 2021

Midler:

- Skolebibliotekkoordinator i fast stilling
  - 2,7 millioner i kommunale investeringsmidler øremerket bøker og utstyr
  - Udir-midler 2021: 900.000 til frikjøp av skolebibliotekarene for kompetanseheving gjennom nettverkssamlinger
-

Fokus første år

- Skolebibliotek ble avdelinger under folkebiblioteket
- Nye selvbetjente utlånsmaskiner til alle skolene
- Øke kunnskap om barnebøker
- Samlingsutvikling: opplæring i kassering, innkjøp og pleie av samlingen
- Innkjøpene av bøker fra investeringsmidlene
- Nettverkssamlinger- kompetanseheving hver uke til fast tid.

Kompetanseheving

- Skolebiblioteksplanen- hva skal vi jobbe mot på hver enkelt skole?
- Hvordan praktisk drive et skolebibliotek?
- Utlånssystem
- Felles organisering av samlingene
- Formidling- aktiv og passiv, Lesersørvis for barn
- Formidling til de ansatte- synliggjøre skolebiblioteket for personalet
- Lesestimulerende tiltak
- **UIA**- desentralisert videreutdanning

Få en felles forståelse av hva et godt skolebibliotek er og hvordan det skal brukes i undervisningen.

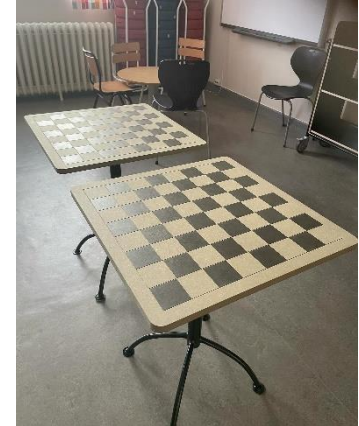

Fysisk utforming

- Slitte skolebibliotek
- Plan for fysisk utforming av skolebibliotekene er laget av industridesigner/ interiørarkitekt.
- Nye midler- 1 million i tre år i et investeringsbudsjett
- Prosjektperiode 2023-2026
- Midler fordeles ulikt til skolene etter en prioritert plan over behov
- Gjenbruk
- Utjevningsprinsipp

Sosial utjevningsarena: Utvidet åpningstid

- Udir-midler 2023: tiltak i levekårsutsatte områder, prioritert område
- Tre skoler prøver ut utvidet åpningstid
  - Åpent før og etter skoletid
  - Hovedsakelig for elever uten SFO-tilbud
  - Kombinasjon med leksehjelp
  - Sosial arena og møteplass
  - Formidling av litteratur- aktiv og passiv
- **Utfordringer:**
  - Sen tildeling har gjort det vanskelig å få tak i personal til gjennomføring
  - Å nå 6. og 7.trinns elever

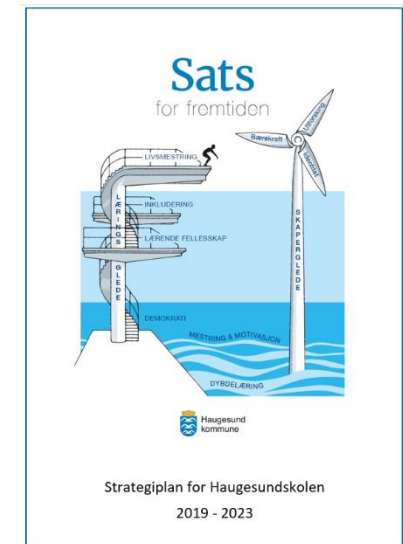

Oppsummering av ny satsing og utjevningstiltak

- Alle skoler har fått økt kompetansen hos skolebibliotekarene
  - Formidlingskompetanse
  - Drift av skolebiblioteket
  - Skolebibliotekets rolle er aktualisert
- Aktuelle og oppdaterte boksamlinger på alle skoler
- Alle skolene har økt innkjøpsbudsjettet sitt og noen har økt timetall
- Nye utlånsmaskiner og felles biblioteksystem
- Utvidet åpningstid
- Pågående forbedring av det fysiske bibliotekrommet
- Felles fokus på tvers av kommunale institusjoner

Suksessfaktorer

- Politisk vilje og satsing
- Tett samarbeid mellom administrasjon (avdeling skole) og folkebibliotek
  - Kunnskap om skole + kunnskap til hvordan drive bibliotek
  - Å sette felles fokus
  - Utnytte ressursene på tvers av institusjonene i kommunen
  - Satsingen knyttes opp mot andre satsingsområder innen skole (Strategiplan, leseplan)
- Midler
  - Investeringsbudsjettet
  - Skolenes egne budsjetter
  - Udir-midler til kompetanseheving

Veien videre?

- Skolebibliotekplanen er ikke politisk behandlet eller vedtatt, og det er derfor opp til hver enkelt rektor å prioritere timeantall og bokbudsjett
- Ønske om å få skolebibliotekplanen vedtatt politisk
- Jobbe videre med budsjettinnspill for å øke skolebibliotekarstillingen ved hver enkelt skole

Vi står nå sterkere rustet ved å ha kompetente skolebibliotekarer og sterkt felles fokus på barn og lesing gjennom hele organisasjonen.

Positive holdninger til lesing og gode lesevaner er nøkkelfaktorer for å fremme leseforståelsen.

Vi er på god vei til å gi alle elevene i Haugesund et likeverdig skolebibliotektilbud, og.....

Vi har økt utlån i skolebibliotekene med 70%

Takk for oss.

Kari Helgeland
Elise Røher

